

Mile Klopčič:

Pomladanska

(Prigodnica s priplsom)

Iz zemlje prvi zvonček je pognal,
se ves vzravnal in zacingljal:

»Bim-br-bom-bom-br-bim-
mogoče še drevje iz sna prebudim.«

Pa se je jablana vsa razcvetela,
v solncu žarela in zaželela:

»O, da bi s cvetovi dišala do panja,
da bi čebele zbudila iz spanja.«

Iz panjev čebele so v rojih planile,
medu se napile in se bodrile:

»Nabirajmo med, da se založimo,
da bomo imele sladkobe za zimo.«

Še človek je sredi livade obstal
— solnce je toplo sijalo z neba —,
oziral se je in pri sebi dejal:

»Zdaj je pa res že pomlad spet
prišla.«

Priplis:

Ta človek bil je učitelj. Iz velemesta.

Ko se je vrnil domov, je šolarjem
nalogo dal:

Napišite kaj o veseli in solnčni po-
mladi.

V zadnji klopi je šolarček premiš-
ljeval:

Kaj naj napišem? Do kmetov pre-
dolga je cesta.

V mestu pa ne poznamo pomladi.

Pa bi jo radi.

Dušan Vargazoni

Vstajenje

»Mamica, poglej!
Tja čez hiše
so letele
ptice bele —
tam je solnček slat!
mamica, povej,
kaj so šle iskat,
da jih ni še
vedno k nam nazaj?!»

»Spavaj, sinko, a!
Kmalu pride dan,
k solnčku jata ptice
šla je čez ravan.»

»Mamica, čuj kilej!
Čuj zvonenje!
Joj, kaj sen je?!
Glej me, jaz sem zdrav!
Pridi, jaz bom vstal!«

Sin in mati
gledata na cesto,
kakor rožnat list
se zarja pne nad mesto —
a iz zarje
tiho vstaja Krist.

Pecni:

Milančkove velikonočne težave

O naš Milan, ta nam dela težave!
Pravim: naš. Pa si nisva nič v sorodu,
še v petem kolenu ne! Milan mi pravi
stric — dobra znanca sva — kaj pa
hočem!

Milan je junak svoje sorte. Ko bo ve-
lik, bo najbrž zrakoplovec. Če ugleda
prodajalca pisanih balončkov, obstane
kakor ukopan. Ves zamaknjen strmi v
šop balončkov, ne zlepa ne zgrda ga ne
spravimo naprej! Vprašujoče nas gleda
in če ugane, da ne bo nič, se kakor
mlad maček oprime — moža z balončki
za hlačnico! Zdaj pa imaš, spaka! Nič
ne pomaga — treba je poseči v žep. Mi-
lan pa je ves srečen.

Z balončki ima še svoje posebne mu-
he. Če ugane, da ga nihče ne opazuje,
izpusti vrstico, razkorači se in gleda
smehljaje v zrak za balončkom, ki se
dviga višje in višje med oblake. Zraven
pa ploska z ročicami in vpije: hi! hi!

Zato sem omenil njegovi mami, da
on ne bo navaden letalec, temveč bo
najbrže letal z raketo. Na luno — ali pa
še kam višje.

Milan je zlat dečko, zelo ga imamo

radil! Lepe svetle laske ima in žive, če-
ne oči.

Ima pa grdo navado. Prav grdo! Po-
vem vam na uho, če me ne boste izdalci
Milan je požrešen. Res! Zelo, zelo je po-
žrešen.

Požrešnost pa je greh. Vsak greh se
kaznuje. Poslušajte zdaj, kako je bil Mi-
lan kaznovan!

Prišla je Velika noč. Sneg je že po-
vsod skopnel, sonce je izvabilo prvo
zelenje in pomladne cvetove iz zemlje.

Nebo je bilo sinje in v zraku je dišalo.

Vabili smo Milana na izprehod. Navih-
hanec pa se je branil z vsemi štirimi.
Nismo ga mogli spraviti iz kuhinje. Po
poticah mu je dišalo in poželjivo je za-
vijal oči tja proti mizi, kjer je služkinja
barvala piruhe!

Drugega dne sem bil povabljen pri
Milanovih starših. Sedeli smo za mizo
in govorili razne stvari.

Kar pozabili smo na Milana. Seve —
vse je bilo tako tiho!

Naenkrat se spomni njegova mamica:
«Kje pa je naš Milan?»

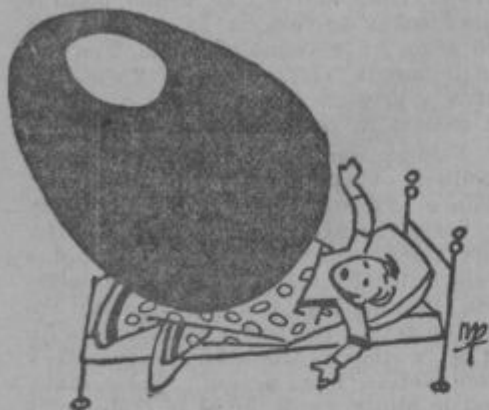
Pogledali smo po sobi, odprli smo
vrata v jedilnico... In kaj smo videli?

Milan je čepel na mizi pri košarici s
piruhi in po prtu je bilo vse polno lupin.

»Za božjo voljo, Milan, kaj si napra-

vil? Je vzkliknila mamica. Milan pa nas je le začudeno gledal in od časa do časa se mu je kolcnilo.

Zvečer pa je bilo joj! Milan se je zvijal v svoji mali posteljici, z ročicami je grabil po trebuščku in jokal: boli! boli!

Šele proti jutru je zadremal. Sanjal je strašne sanje. Od nekod — kdo ve odkod? — se je privarilo, veliko in okroglo, rdeče je bilo pobarvano, zmerom bliže se je valilo...

Naenkrat je bilo na odevi pri Milanovih nožicah... Tedaj — namah je skočilo na njegov trebušček. — Bil je ogromen, ko hiša velik — piruh. Skakal je po Milanovem trebuščku, da je reveža bolelo, in še kako bolelo! Pomislite: piruh ko hiša velik! Tulil je in jokal, prosil in skušal pobegniti. Ves v solzah se je prebudil.

Vidite, tako je bil Milan kaznovan. Kaj pravite, ali se bo poboljšal? Jaz upam, da. Prav gotovo.

Dve debeli solzi...

Dve debeli solzi,
kakor dva oreha,
sta z oči pritekli
in sta mami rekli:

»Kakšen revež je tvoj sinko,
mamka skoporita,
polna skleda je sladkosti
tam v omari skrita;
to pa je samo za dame,
kadar pridejo do mame,
da jih z njimi pita.«

To sta solzi rekli,
mimo noska stekli,
čez podbradek sta skočili
v kaši se vtopili...

(Is Utvine zbirka.)

† Srečko Kosovec

Stoji sredi polja

Stoji sredi polja zelenega
marjetica, marjetica.
In belo krono nosi v laseh,
v svojih zlatih, zlatih laseh.

In v belo haljo odeta je,
in z zlatom prepletena halja je. —
Zvečer pa tiho zapre oči,
a zjutraj jo sonce prebudi.

In Anica mala v polje gre
in trga bele marjetice
in si jih vplete v zlate lase,
in s solnčkom v očeh po polju gre...

Joe Hlouchar

Čarobni slap

Japonska groteska.

Časih imajo bogovi in naravne sile
čudne domislece!

Časih delajo ljudem škodo, časih jim pomagajo iz zadrege. Prav tako je delal tudi bog slapov Nengo v deželi Mino. Mnogokrat se je šalil s ljudmi, časih se je celo norčeval iz njih.

Pod goro Tado je stanoval mlad drvar s svojim sivolasim očetom. Dan za dnem sta hodila v gozd, sekala drevje in les prodajala imovitim kmetom v bližnji vasici.

A sivolasi oče je kmalu pričel hirati. Bolezen ga je vrgla na posteljo — morda tudi starost. Edino, kar ga je še veselilo, je bil pogreti sakes, to je žga-

nje iz riža. Sin je delal vse dni in vse noči, varčeval z denarjem in kupoval staremu očetu sakesa.

Pa je prišla zima v deželo. Sneg je pokril vse hribe in zaslužek je postajal z vsakim dnem manjši.

V snežnem metežu ni mogel mladi drvar nabrati toliko drv kakor poleti. Bil je žalosten, posebno ker ni mogel več kupovati očetu sakesa.

Ko se je nekoč spet težko obložen vračal proti domu, je nenadoma začul šumenje slapa. Zdajci se je domislil, da bi si lahko iznova napolnil steklenko, ki jo je bil med delom izpraznil.

Stopil je k slapu in napolnil steklenico. Napravil je požirek in obstal kakor vkopan. To je bil vendar sakes, pravi sakes, kakršnega je ljubil sivolasi oče! Ves srečen je stekel domov, da razveseli bolnega očeta!

V trenutku pa, ko je stopil sin v očetovo sobo, je prišel tudi stari sosed obiskat bolnega drvarja. Sinu ni ostalo drugega kot da je vpričo soseda povedal, odkod je dobil dobri sakes. Drugi dan je dirjala vsa vas k slapu, zakaj vsi so si želeli dobrega žganja. Sin je šel za njimi, se skrtil v grmovju in čakal, kaj bo. A glej, vsak, kdor je pokusil pijačo, je skremžil obraz in pljunil. »Joj, kako ostudno!« so kričali vsi vprek. »To je navadna umazana voda!« Vsi so se jezili na mladega drvarja in jezni odhajali domov.

Ko ni bilo nikogar več v bližini, se je drvar splazil k slapu, zajel z roko nekaj tekočine in jo ponese k ustom, da bi se sam prepričal kako in kaj. Komaj se je bil dotaknil z jezikom, je spoznal, da pije pravi sakes. Bog Nengo mu je bil naklonjen in je zanj izpremenil vodo v sakes. Mladenič je vesel napolnil steklenko in jo nesel staremu očetu.

Tako je nosil sin dan za dnem opojno pijačo domov, in ko je minila zima,

je oče ozdravel. Tisti dan pa, ko je šel oče prvič spet na delo, se je slap spet izpremenil v vodo...

Mnogo manj usmiljeno se je pošalil bog slapov z dvema starima zakoncema.

Šlo je za starega drvarja, ki je kljub svoji visoki starosti še vedno hodil v gozd sekati drevesa, in za njegovo staro ženo, ki je vedno sitnarila, kjerkoli je le mogla. Oskrbovala je gospodinjstvo, v prostem času pa se je pripravala z možem in mu grenila življenje.

Nekega dne se je vračal drvar po velikem ovinku domov. Dan je bil vroč, sonce je neusmiljeno pripekalo. Zdajci pa je začel starček v bližini šumenje slapa. Ves vesel si je otrl pot s čela in hitel k slapu, ker je bil zelo žejen. Pokleknil je k bregu, nastavil roko in željno pil mrzlo studenčnico. In glej, v tistem trenutku je začutil v sebi veliko izpremembo. Tako lahko mu je bilo v prsih, dihal je lažje, noge ga niso več bolele in lotilo se ga je prijetno udobje.

Pomočil je roke v vodo in si umil obraz in vrat. Ko je pogledal roke, je zapazil, da so bile videti mlade, brez gub in brazd. Tekel je ob studencu navzdol in prišel do mesta, kjer je voda mirno stala v majhnem jezercu. Nagnil se je čez vodo, tako da se je njegova podoba zrcalila v vodi. O, kako se je začudil! Ali je bil to res on? Nobenega sivega lasu, nič gub in brazd, in kako raven je bil postal njegov hrbet! Veselo je zaplesal in glasno zavriiskal, potem pa hitro stekel domov.

A kako se je zgrozila njegova hudobna stara žena, ko je zagledala postavnega mladeniča v oblekah svojega moža! In kaj šele, ko je mladenič stopil k nji, jo burno objel in zaplesal z njo po kočii! Dolgo ji ni šlo v glavo, da je

to res njen mož. Naposled se je vendar prepričala, in tedaj je začela tarnati:

»Kaj naj storim, uboga sirota? Zdaj sem kakor tvoja prababica! Nič več me ne boš maral! Joj, kaj bo iz tega?«

Potem se je ujezila. Pustila je kosilo in stekla v gozd k slapu. Hotela je biti še mlajša od svojega moža in še mnogo lepša. Vsa iznemogla je dospela k slapu. Vlegla se je v travo in jela piti čarobno vodo. Pila je in pila tako dolgo, da ji je zmanjkalo sape. Pa se je malce oddahnila in spet začela.

Mož jo je čakal doma. Skuhal je

obed, pojedel, a žene še vedno ni bilo nazaj. Tedaj ga je obšla zla slutnja in stekel je v gozd k slapu.

Gledal je na vse strani, a žene ni bilo nikjer. Delj ko uro je taval okrog, klical in iskal svojo ženo, a vse je bilo zaman. Ko se je hotel ravno vrniti domov, je začel ob slapu jok dojenčka. Hitel je tja in zagledal drobenega dojenčka, oblečenega v obleko njegove žene.

Zdaj mu je bilo vse jasno. Dojenček je bila njegova žena, ki je bila popila preveč čarobne studenčnice.

Zgodba o hrabrem zajčku Dolgouhcu

Velikonočnemu zajčku je ime Dolgouhec, to ste gotovo že slišali? Nu, povedati vam hočem, v kaki silni zadregi je bil letos in kako so ga trle skrbi zaradi slabega vremena.

Marca meseca, ko smo že vsi željno pričakovali pomladi, je začel padati sneg. Snežilo je in snežilo, da je bilo joj! Na polju ob robu gozda je sedel zajček Dolgouhec in žalostno gledal v nebo: »Moj Bog, kaj bo, kaj bo, če ne neha snežiti!« Čeprav je bil dobil za zimo zelo topel kožušček, mu je bilo vendar tako mrz, da se je postavil na zadnje nožice in dihal v sprednje tačice, da bi jih ogrel. »Strašno! Letos je zima kar neznosna!«

Njegova žena — gospa Dolgouhčeva — ki je nekaj korakov od njega vohljala po tleh, da bi našla kaj primernega za zobe, je rekla:

»Le kako te more zebsti? Saj imaš tako topel kožuh! Mene prav nič ne zebe. Nu, seveda, če človek ves dan samo lenari in se mu vedno le dremlje, tedaj ni čuda...«

»Meni se nič ne dremlje!« je besno odvrnil gospod Dolgouhec. »Težke skrbi imam. Kakor nalašč se je letos zima tako zakasnila, ko imamo tako zgodnjo Veliko noč! Pazi, zdaj bo snežilo do srede aprila, a ob začetku bodo že velikonočni prazniki. Cvetna nedelja je ce-

lo še marca meseca. Nu, sam Bog si ga vedi, kako bo to letos!«

»Pojdi no, pojdi!« ga je tolažila gospa Dolgouhčeva, ki je imela zelo dobro srce. »Tako hudo gotovo ne bo!«

»Boš že videla!« Dolgouhec je kar vztrajal pri svoji trditvi. »Vedno imam prav! Edino dobro je to, da me kokoši ne bodo pustile na cedilu, zakaj njim to vreme nič ne škodi! Dale nam bodo lepa velika jajca in mi jih bomo kar moči lepo poslikali! A pomisli, vse drugo bo letos od muh! Nobenih cvetk, nič zelenih trat in deca ne bo po travnikih iskala naših piruhov! Res, časih se mi zdi, da se je svet na glavo postavil!«

»Tukaj ni pomoči!« je menila duhovita gospa Dolgouhčeva. »Ljudje sami sestavljajo koledar. Kaj moreš storiti proti temu? Bodi vesel, da dobiš jajca, in ne tarnaj neprestano!«

»Ti lahko govoriš!« je zagodrnjal Dolgouhec. »Tebi ni mar polomije! A jaz imam svojo stanovsko zavest in sem ponosen, če obhajajo ljudje velikonočne praznike kar moči prijetno in zabavno. Pomisli, če pojde tako naprej, ne bo ne zvončkov ne trobentic, o vijolicah pa rajši kar molčim!«

»Strašno,« je vzdihnila gospa Dolgouhčeva, ko je poslušala moževe besede, »a kaj, ko ne moreš pomagati!«

Vestni Dolgouhec se je popraskal z zadnjo tačico za ušesom. Strašno nepri-

jetno mu je bilo pri srcu. A zdajci se je udaril s sprednjo tačico po čelu in vzkliknil:

»Sijajna misel mi je prišla na um, sijajna misel! V sosednjo vas pojdem, h gospodu župniku, in mu potožim svoje skrbi. Prosil ga bom, naj hitro piše v Rim Svetemu očetu, da izpremeni koledar in preloži Veliko noč na boljše čase. Morda za mesec dni! To mu bo čisto lahko in Sveti oče je vendar papež in papež lahko izpremeni koledar kadarkoli ga je volja!«

Zavrtel se je na zadnji nogi in navdušeno plosnil s tačicami. Posadil si je klobuk na uhlje in veselo zdirjal proti glavni cesti.

»Dolgouhec! Dolgouhec!« je kričala gospa Dolgouhčeva v smrtnem strahu. A mož je ni slišal. Tedaj si je gospa Dolgouhčeva z ušesom zakrila oči in bridko zajokala. »Bog ve, če ga bom še kdaj živega videla. Kako more biti tako predrzen!«

Mojster Dolgouhec je bil kmalu na cilju. Ustavil se je pred župniščem in ponižno potegnil za zvonec.

»Cin — cin — cin!« je zapel zvonček.

Župnikova kuharica je pogledala skozi linico in Dolgouhec se je vljudno odkril.

»Nu, kaj bi pa vi radi?« je vprašala kuharica in izbuljila oči. »Danes ne potrebujemo zajčje pečenke. A gospoda župnika lahko vprašam, če želi zajčjo pečenko za prihodnjo nedeljo. Potem vas lahko med tem časom položimo v kvašo. Počakajte malo!«

Kuharica je stopila v župnikovo sobo. A gospod Dolgouhec ni odšel, ampak stekel! Klobuk in palica sta odletela in mojster se je po vseh štirih zagnal v beg.

»V kvašo!« je mislil, med tem ko je bežal, kolikor so ga nesle nožice. »To imaš od tega, če hočeš ljudem pomagati! V kvašo! Zdaj naj pa sami gledajo, kako bodo preživeli Veliko noč brez vijolic in trobentic, brez ptičjega petja in zelenih trat! Piruhe bodo dobili, drugega pa nič! Ko je bila vas za njim, se je malce pomiril in jel je premišljevati, kaj naj reče ženi, da se mu ne bo smejala. A gospa Dolgouhčeva ga je s takim veseljem sprejela, da je pozabila vprašati kako in kaj. Srečna je bila, da se je možiček živ vrnil k nji.

In kakor vidite, otroci, se je ljubi Bog usmilil hrabrega mojstra Dolgouhca in nam poslal pomlad z vijolicami, trobenticami, ptičjim petjem in zelenimi tratami!

Nagrade pridnim »Jutrovčkom«

Za nagrado so bili izžrebani:

Dušan Kernev, uč. I. razr. real. gimn. v Ljubljani.

Člaffarin Marica, uč. I. razr., Vir 55, p. Dob pri Domžalah.

Boris Borko, uč. II. razr. na Vrtači v Ljubljani.

Joško Müller, uč. VI. razr. pri Sv. Križu, p. Rog. Slatina.

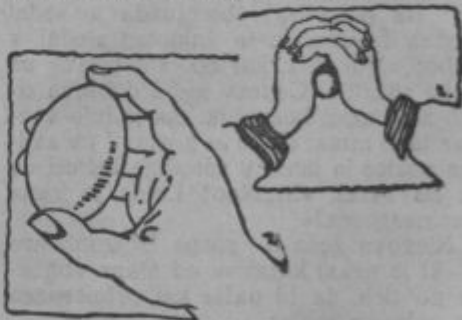
Karol Zdolšek, uč. I. razr. mešč. š. v Celju, Gaberje.

Vsak nagrajenc dobi lepo, z mnogimi slikami okrašeno knjigo iz »Miladinske knjižnice Jutra«.

Uredništvo »Mladega Jutra«.

Velikonočne šale

Jajce lahko skuhaš brez ognja in sicer takole: v surovo jajce napravi zgoraj in spodaj komaj vidno luknjico, da izteče nekoliko beljaka. Potem vlij v odprtino zelo močno žganje. Obe luknjici zapri s prsti (kakor vidiš na prvi sliki), da vsebina ne izteče. Jajce dobro pretresi, da se žganje vpije v beljak in v rumenjaki. Čez kake štiri minute ne boš več slišal šumenja v jajcu, kar pomeni, da se je jajce strdilo. Zdaj ga lahko pokažeš kot kuhano.

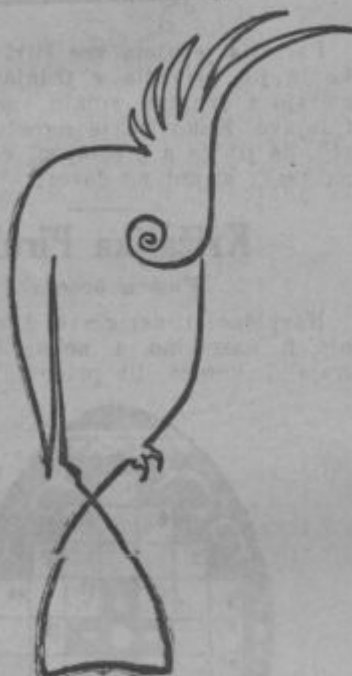
Kuhano jajce, o katerem moraš vedeti, da nima niti najmanjše razpoke, vzemi v roke in reci, da ga hočeš na poseben način strti. Skleni roke (kakor kaže slika 2) in prvi vmes jajce, po dolgem, tako da se oba konca dotikata notranjosti dlani. Nato začni stiskati, toda glej, jajce, ki ga drugače tako lahko zdrobiš, ne počni, pa da se še tako trudiš. Seveda moraš paziti, da boš pritiakal ravno na oba konca, ker se ti drugače šala poneareči.

Zlogovnica

Ornu, vrh, il, če, ka, ni, em, ljub, ig, na, ljana, ko, ama, or, lija, krš, mož.

Zloži iz teh slogov sedem krajev iz dravske banovine, možko krstno ime in žensko krstno ime. Če pravilno razvrstiš besede drugo pod drugo, boš našel v začetnicah ime praznikov, katerih se otroci zelo veselijo.

Spretnim risarjem

Nariši papigo s eno potezo.

Odkod imamo pomaranče?

Največji pomarančni vrtovi so bili starim narodom neznan. Pomaranče so prišle po Arabcih ali po križarjih v Evropo. Iz Indije so jih prinesli l. 912 v Perzijo. Tam so jih imenovali »Nareng«. Že v Zahodni Aziji je pomaranča izgubila mnogo svoje žive barve in sladkega vonja. Na selitvi v Evropo je še bolj obledela. Kljub temu so jo v Franciji krstili za oranžo, hoteč s tem označiti njeno zlatorumeno barvo. (Or pomeni v francoščini zlato.)

Pomaranče gojijo po vsej južni Evropi, na Sredozemskih otokih, na Jutrovem in v Južni Ameriki. Pomaranče dozorijo oktobra, decembra in zgodaj spomlad.

Kako odstraniš mastne madeže s papirja

Gotovo se vam je že pripetilo, da ste napravili v šolski zvezek ali pa na risbo masten madež in ste morali zaradi tega nalogo še enkrat spisati. Povedati vam hočemo sredstvo, kako odstranite mastne madeže z vsakega papirja.

Zmešaj žgano magnezijo (dobiš jo v vsaki drogeriji za majhen denar) in bencin na madežu, ki bi ga rad odstranil, v gosto kašo. Ko se je zmes posušila, jo obriši. Če madež še ni izginil, ponovi isto še enkrat ali dvakrat.

Črkovnica

Orke: b, e, e, e, i, i, j, j, k, l, m, n, n, n, o, o, o, s, t, v razporedi v pravokotnik, tako da boš čital navpično:

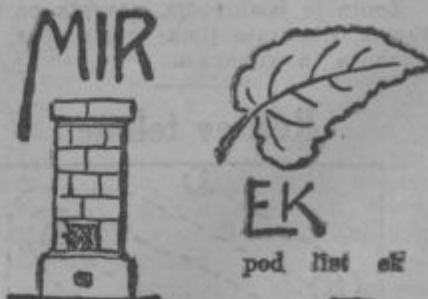
A	1	2	3	4	5
B					

1. ime mesta v hrvatskem Primorju;
2. zimski pojav;
3. poslopje kjer meljejo žito;
4. kos zemlje, ki ga obdaja morje;
5. nebesa.

Vodoravno v vrsti A boš čital krstno ime in v vrsti B rodbinsko ime slovenskega pesnika.

Bistrim glavicam

Rešitev

Mir na peč

AL PR DR

a pri l pri de n de na z

Uganka „Ura“

Postavi namestu številčk črke tako, da dobiš te besede:

- od I—III: števniki
 > I—VII: ime najvišje slov. gore
 > III—VI: šivalno orodje
 > V—VIII: snov iz ognjenika
 > IV—VIII: del telesa
 > IV—IX: uradna oseba
 > VII—XII: jugoslovenska reka
 > X—XII: darilo.

Uganka

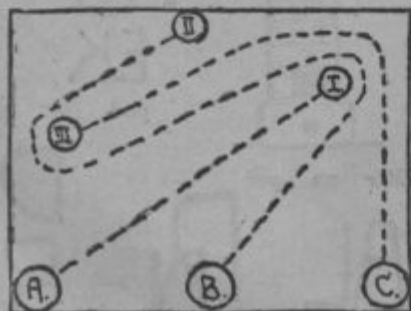
Vrh gore stoje
z vetrovi govora.

Določitev stanu

Rešitev.

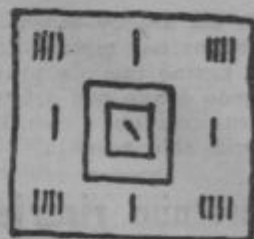
Zenin je poslovodja, nevesta pa tipkarica. Čestitajo jima: gostilničar, pismonoša in kuharica.

Rešitev tekme

Rešitev igre z užgalicami

Narednik je razvrstil ostale vojake takole:

Patrulja je ujela vse štiri sovražnike in jih privedla v trdnjavo. Zdaj morajo z drugimi vojaki vred. stražiti trdnjavo. Kako jih je narednik razvrstil, da jih je s prejšnjimi vojaki spet na vsaki strani po devet?

Križaljka Piruh

Pomen besed:

Navpično: 1. del glave, 2. zastrupljenje, 3. naselbina, 4. nekaj, kar večno traja, 7. konica, 10. pridevnik, 11. pri-

devnik, 14. veznik, 15. vernik cerkva, ki je krščanska, a ne katoliška, 16. tekočina.

Vodoravno: 2. zvok, 3. živčni proizvod, 4. vrednostna listina, 5. igralna karta, 6. število, 8. pridevnik, 9. del rože, 11. zdravilo, 12. kazalni zaimek, 13. Slovan.

Rešitev križaljke »Raglja«

Vodoravno: 1. lepo, 2. ata, 3. noht, 4. lopa, 5. ban, 6. tara.

Navpično: 1. lan, 7. eto, 8. pah, 9. oba, 10. par, 11. Ana.